

"טוב לחיות בעד ארצנו"

יום תל חי, 13 במרץ 1995

האריה השואג שותק - אבל סיפורו הולך כבר עשרות שנים מקצה הארץ עד קציה. אין ילד בישראל, במשך דורות, שלא יודע את סיפורו של יוסף טרומפלדור, סיפור חבריו הנופלים, את סיפורה של גבורת תל-חי. היו מעשי גבורה גדולים יותר בתולדות ארץ-ישראל, אלפים נהרגו, אך אין כמו סיפור תל-חי להמחיש את האחיזה בקרקע, את החלוציות, את ההתיישבות, את הביטחון. סיפור תל-חי הוא תמצית סיפורנו, כאן, על האדמה הזאת. שבעים-וחמש שנים אנו הולכים עם הסיפור הזה, עם מילותיו האחרונות של יוסף טרומפלדור: "טוב למות בעד ארצנו". חינוכו דורות של לוחמים על המילים הללו. הייתה זו צוואה שבת-הקברות הצבאיים בכל הארץ הם עדות עצובה למימושה הכואב.

ואני אומר לכם היום: אם אין ברירה, אם חרב חדה מונחת על צוואר, אם אין שיעור לסכנה לחיים, לקיומנו, אם הכל מונח על כף המאזניים - אין ברירה, הולכים לקרב, הולכים גם לאובדן חיים. אבל אני אומר לכם גם: טוב לחיות בעד ארצנו. אין המוות והשכול הפוקדים אותנו תכופות בבחינת גזירת גורל, ולא גזירה משמיים. אפשר גם אחרת. אפשר לפחות לנסות. זו הסיבה מדוע אנו מנסים בימים אלה, במידה לא מבוטלת של הצלחה, להשיג שלום - עם הפלסטינים, עם ירדן, עם סוריה ולבנון. טוב לחיות בעד ארצנו - ואנו לא נחסוך שום מאמץ, כדי שאתם, ואחייכם, וחבריכם, לא תדעו עוד מלחמה.

באנו היום לתל חי לתת כבוד לנופלים, לזכור ולהזכיר. אם יש צורך וחובה, נילחם במלחמה. אם אפשר להימנע ממנה, נילחם על השלום.